

מראי מקומות - סוכה

כא.

אגרוף ובין פחות ממלא אגרוף, הלא במשכן הי' יותר ממלא אגרוף. ותני' דכיון דילפי' שאר דברים (חוץ מפשתן) ממצורע, והג"ש הוא רק למעט קצת מהלמוד ממצורע, א"כ י"ל דה"ה לגבי אגרוף הדין כן, דנלמד ממצורע, ולא ממעטינן מהלמוד אלא כמלא טפח. והשפת אמת כ' די"ל דר' דימי חולק על הגמ' דלעיל, וס"ל דלא למד ר"י ממשכן, אלא אמר כן מסברא, דכיון דפחות מכדי אגרוף לא חשוב, מסתבר דצריך להיות נעשה לאהל להדיא, ורק אגרוף אין צריך, דחשוב.

ד. והרי דלת, דיש בה כמה אגרופין, וכו'

פי' השפת אמת, דאי לאו דמודה ר' יהודה במלא אגרוף, י"ל דכיון דשוורים לחוד הוי אהל ג"כ, א"כ הדלת ניתן רק לשיבת התינוק בטוב, ולהכי חשוב אינו נעשה בידי אדם, ולכך ס"ל לר"י שלא היו מביאין דלתות, לפי שלא הי' להם דין אהל.

ה. והרי דלת, דיש בה כמה אגרופין

פרש"י, מן הקרקע עד הדלת. והק' הערוך לנה, למה לא פרש"י שיש בה כמה אגרופין ברוחב, וכמו שפי' לעיל. וביאר דבאמת מה דאמר' דבאגרוף מודה ר"י, היינו דצריך להיות מלא אגרוף בין ברוחב, בין באורך, ובין בגובה, ולעיל חד מינייהו נקט רש"י. ומה דפי' הכא דמן הקרקע עד הדלת, כ' דזהו משום דמה שהגמ' נקטה "כמה אגרופין", לא משמע דברוחב איירי, דמהכ"ת, אע"כ דבגובה מיירי, דאילו לענין אורך ורוחב פשוט שיש בה אגרוף, כדי שלא יצא מגופו של התינוק כלום, ורק גובה אתא לאשמעינן, דאף בה ודאי יש כמה אגרופין בין דלת לקרקע.

ו. אמר אביי לא הוצרכו להביא דלתות

הק' השפת אמת, הא משמע דלרבנן צריכין להביא דלתות, וכיון דס"ל לרבנן דאהל הבא מאליו אהל הוא, א"כ למה צריכין להביא דלתות, והניח בצ"ע.

א. יליף אהל אהל ממשכן... ורבנן אמרי אהל אהל ריבה

והק' תוס', אי ממשכן יליף אפי' עשוי בידי אדם נמי לא יביא את הטומאה חוץ מפשתן, וכדאי' בשבת (כז:) דילפי' הא דכל היוצא מן העץ אינו מיטמא טומאת אהלים אלא פשתן מהא דלפי' אהל אהל ממשכן, וא"כ איך ילפי' לדברים אחרים מלבד פשתן. עוד הק' הריטב"א לשי' רבנן, דהתם מבואר בהסוגיא דאם אמרי' אהל אהל ריבה, א"כ ריבה כל דבר וג"ש מאי אהני לן, וא"כ לדעתם מאי אהני לן ג"ש דאהל אהל ממשכן. וכ' הריטב"א דבאמת יש ב' עניינים בטומאת אהל המת. א', טומאת האהל עצמו, שהוא טמא וצריך הזאה, והב' טומאת הכלים ודברים הנאהלים תחתיו. ולכן, י"ל דהגמ' בשבת מיירי לענין טומאת האהל עצמו, ובהאי ילפי' ממשכן דאין מיטמא אלא אהל של פשתן או של בהמה טהורה, וכמו דהי' במשכן ממש, וסוגיא דהכא מיירי לענין כלים ודברים הנאהלים תחת האהל, ולא גמרי' ג"ש לגמרי' לומר דרק כלים בתוך אהל של משכן ועור בהמה מיטמאים, שהרי במצורע, שהוא קל ממת, הדין הוא דכל מה שהוא באהלו טמא, אפי' אם האהל אינו עשוי בידי אדם, מת החמור לא כ"ש. ומח' ר"י ורבנן היא, דר"י ס"ל דהגם דנלמד ממצורע, אבל מ"מ אהני ג"ש לומר עכ"פ דדברים העשויים בידי אדם אינם אהל אפי' לטמא מה שבתוכם, ורבנן ס"ל דלא אהני לן ג"ש כלל, דלא אמרי' ג"ש אלא לגבי טומאת האהל בעצמו, אבל לגבי דברים הנאהלים תחת האהל ילפי' ממצורע לגמרי'.

ב. וסבר ר' יהודה כל אהל שאינו עשוי

בידי אדם אינו אהל, ורמינהו, וכו'

הק' הערוך לנה, מה ענין זה לסוגיין, הרי זה סתם סתירה בשי' ר' יהודה ממשנה דאהלות למשנה בפרה, ע"ש מש"כ בזה.

ג. מודה ר"י כמלא אגרוף

הק' הריטב"א, הא אי ילפינן ממשכן, מהכ"ת לחלק בין מלא